

INSTRUKCJA ZNAKOWANIA SZLAKÓW

(wyciąg z „Instrukcji...” dotyczący szlaków narciarskich)

Spis treści

- I. Wstęp
- II. Zagadnienia prawne
- III. Rodzaje szlaków
- IV. Organizacja prac znakarskich
- V. Zasady projektowania szlaków
- VI. Zasady prowadzenia szlaków
- VII. Oznakowanie szlaków
 - szlaki piesze
 - szlaki spacerowe
 - szlaki dojściowe
 - ścieżki dydaktyczne
 - szlaki narciarskie
 - szlaki rowerowe
 - szlaki konne
 - szlaki wodne
- VIII. Zasady umieszczania znaków
- IX. Technika znakowania
- X. Konserwacja i odnawianie szlaków
- XI. Odbiór, rozliczanie, dokumentacja szlaków
- XII. Ustalenia końcowe

I. Wstęp

Od początku zorganizowanych form turystyki znakowaniem i konserwacją szlaków turystycznych zajmowały się stowarzyszenia turystyczne. Pierwsze szlaki turystyczne na ziemiach polskich wyznakowało w 1887 roku Towarzystwo Tatrzańskie, następnie prace te kontynuowało Polskie Towarzystwo Tatrzańskie i Polskie Towarzystwo Krajoznawcze, a od roku 1950 prowadzi Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze poprzez wyspecjalizowane komisje.

Udostępnienie najszerszemu ogółowi społeczeństwa turystycznie atrakcyjnych terenów jest jednym z naczelných zadań PTTK. Cel ten osiąga Towarzystwo przez utrzymanie sieci znakowanych szlaków turystycznych. Niniejsza instrukcja zawiera ogólne zasady projektowania, wykonania i utrzymania szlaków turystycznych.

II. Zagadnienia prawne

1. Lądowe i wodne szlaki turystyczne Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze wykonuje na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 stycznia 1996 r. o KULTURZE FIZYCZNEJ (Dz. U. nr 25 z 1996 roku, poz. 113) i wynikającymi z niej rozporządzeniami.
2. Szlaki turystyczne podlegają ochronie prawnej na podstawie ustawy z dnia 20 maja 1971 roku - KODEKS WYKROCZEŃ (Dz. U. nr 12 z 1971 roku, poz. 114) którego art. 85 § 2 i § 3 stanowią, iż: "Karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny podlega, kto samowolnie niszczy, uszkadza, usuwa lub ustawia znak turystyczny", a także: "W razie popełnienia

wykroczenia określonego w § 2 może orzec obowiązek zapłaty równowartości zniszczonego lub uszkodzonego przedmiotu, albo obowiązek przywrócenia do stanu poprzedniego".

3. Oznakowania szlaków - tras rowerowych na drogach publicznych odbywa się za zgodą i wiedzą Ministerstwa Transportu i Gospodarki Morskiej, zgodnie z pismem Departamentu Ruchu Drogowego TD-4k-801-26/96 z dnia 3 marca 1996 roku.

III. Rodzaje szlaków

1. Za szlaki turystyczne w rozumieniu niniejszej instrukcji należy uznać trasy, których przebieg został oznaczony w terenie zgodnie z niniejszą instrukcją. Lądowe szlaki turystyczne prowadzone są zazwyczaj istniejącymi w terenie: ścieżkami i drogami. Wodne szlaki turystyczne wykorzystują istniejące cieki i akweny.

2. Szlaki powinny umożliwiać dotarcie do najciekawszych punktów topograficznych i obiektów krajoznawczych: widokowych, przyrodniczych, architektonicznych i archeologicznych.

3. Szlaki dzielą się na: piesze (górskie i nizinne), narciarskie, rowerowe (nie są tożsame z "drogami rowerowymi" w pojęciu "Prawo o ruchu drogowym"), konne i wodne. Ponadto wyróżnia się: piesze szlaki spacerowe, szlaki dojściowe i ścieżki dydaktyczne (naukowe).

4. Szlaki narciarskie dzieli się na:
szlaki podejściowe, prowadzące z dolin do schronisk górskich, na przełęcze i szczyty, a ich przebieg pokrywa się najczęściej ze szlakami pieszymi góorskimi;
szlaki grzbietowe, przebiegające wspólnie z pieszymi szlakami góorskimi, przy czym w miejscach dla narciarzy trudnych lub niebezpiecznych (np. w terenach zalesionych, wąwozach itp.) wykonuje się narciarskie warianty ich przebiegu;
nartostrady jednokierunkowe (zjazdowe).

5. Rozgraniczenie szlaków uznanych za górskie od szlaków nizinnych tworzy linia wynikająca z uzgodnień pomiędzy Komisją Turystyki Górskiej, a Komisją Turystyki Pieszej ZG PTTK.

IV. Organizacja prac znakarskich

1. Koordynacją wszystkich prac związanych z siecią szlaków zajmują się komisje ZG PTTK:

Komisja Turystyki Górskiej,
Komisja Turystyki Pieszej,
Komisja Turystyki Narciarskiej,
Komisja Turystyki Kolarskiej,
Komisja Turystyki Jeździeckiej,
Komisja Turystyki Kajakowej.

2. W szczególności do zakresu tych komisji należy:

§ opracowywanie sieci szlaków turystycznych oraz związanego z nim zagospodarowania dla potrzeb turystyki kwalifikowanej;
§ przygotowanie planów prac znakarskich;

- § przygotowanie nowych szlaków w tym uzgodnień ich przebiegów;
- § decydowania o wszelkich zmianach w sieci szlaków;
- § prowadzenie dokumentacji szlaków;
- § nadawanie oznaczeń kodowych szlakom w ich centralnym rejestrze oraz rozpatrywanie wniosków o nadawanie nazw i imion szlakom;
- § zatwierdzanie planów i sprawozdań z realizacji prac znakarskich;
- § rozdział funduszy na prace znakarskie;
- § nadawanie uprawnień znakarza, prowadzenie ewidencji znakarzy oraz organizowanie lub nadzorowanie szkoleń znakarzy.

3. Do wykonywania prac znakarskich Zarząd Główny PTTK uchwałą nr 66/XIII/94 z dnia 10 grudnia 1994 roku powołał znakarzy, członków kadry programowej Towarzystwa, działających na podstawie odrębnego regulaminu.

4. Podstawową jednostką prowadzącą prace znakarskie jest grupa znakarska (podkomisja ds. szlaków). Grupy znakarskie (podkomisje ds. szlaków) działają na określonym terenie przy oddziałach, strukturach regionalnych lub niezależnie z upoważnienia właściwej komisji ZG PTTK.

5. Prace znakarskie wykonuje przynajmniej dwuosobowy zespół znakarzy, przy czym co najmniej jedna osoba musi posiadać uprawnienia znakarza. Osoba uprawniona powinna posiadać aktualną legitymację znakarza i zlecenie do prowadzenia prac znakarskich w danym terenie.

6. Zakres czynności grupy znakarzy (podkomisji ds. szlaków) obejmuje:

- § opiniowanie zmian w sieci szlaków;
- § okresowa kontrola stanu szlaków;
- § udział w odbiorze prac znakarskich;
- § rozliczanie prac znakarskich.

7. Zakres czynności zespołu znakarskiego obejmuje:

- § konserwację istniejących szlaków;
- § znakowanie nowych szlaków;
- § likwidację szlaków.

V. Zasady projektowania szlaków

1. Wniosek o wyznaczenie nowego szlaku powinien być uzasadniony analizą dotyczącą: potencjalnej atrakcyjności szlaku i przewidywanej frekwencji na nim; dostępności szlaku (możliwość dojazdu do punktów początkowych i pośrednich środkami komunikacji zbiorowej); stanu zagospodarowania turystycznego przyszłego szlaku; powiązań projektowanego szlaku z istniejącą siecią szlaków.

2. Przebieg szlaku powinien być uzgodniony z: właścicielami lub administratorami (użytkownikami) terenów przez które przebiegać będzie szlak; władzami samorządowymi; nadleśnictwem, dyrekcją parku krajobrazowego lub narodowego;

w terenie nadmorskim z Urzędem Morskim;
terenowym dowództwem Straży Granicznej przy szlakach prowadzonych wzdłuż granicy.

3. Dokumentację projektu nowego szlaku lub nowego wariantu istniejącego szlaku stanowią: wniosek zawierający szczegółowy opis przebiegu szlaku z uwzględnieniem rodzaju dróg, którymi będzie prowadzony oraz uzasadnienie potrzeby jego wyznakowania; mapa w skali 1:50 000 z naniesionym projektowanym szlakiem i istniejącymi już szlakami lub starym i nowym wariantem przebiegu modyfikowanego szlaku; odpisy uzgodnień właścicieli terenów przez które przebiegać będzie szlak; źródła finansowania prac.

4. Dokonywanie samowolnych zmian w sieci szlaków przed uzyskaniem akceptacji właściwej komisji ZG PTTK obciąża odpowiedzialnością i kosztami jednostkę prowadzącą prace znakarskie.

5. Nazwy lub imiona szlaków nadaje Prezydium Zarządu Głównego PTTK po uzyskaniu pozytywnej opinii właściwej komisji.

VI. Zasady prowadzenia szlaków

1. Szlaki lądowe powinny prowadzić istniejącymi ścieżkami i drogami o nieutwardzonej nawierzchni, a gdy zachodzi konieczność zachowania ciągłości szlaku odcinek taki po drodze utwardzonej nie powinien być dłuższy niż 5 km.

2. Szlak powinien zaczynać się (kończyć) przy przystankach, stacjach komunikacji zbiorowej, w punktach węzłowych szlaków lub przy obiektach PTTK.

3. W dużych miastach i aglomeracjach szlaki powinny zaczynać się przy końcowych, a wyjątkowo pośrednich przystankach komunikacji miejskiej. W małych miejscowościach wszystkie szlaki powinny się schodzić w jednym miejscu.

4. Szlak musi:

- § przebiegać w sposób logiczny bez niepotrzebnego nakładu drogi i krążenia,
- § posiadać znaki informacyjne.

5. Szlak nie powinien:

- § prowadzić wspólnie z innym szlakiem na odcinku dłuższym niż 3 km;
- § rozwidlać się lub krzyżować ze szlakiem tego samego koloru.

6. Należy unikać równoległego przebiegu szlaków tego samego koloru w niewielkiej od siebie odległości.

7. Należy unikać prowadzenia szlaków w miejscach niebezpiecznych lub terenie zagrożonym erozją. W koniecznych wypadkach należy przewidzieć budowę zakosów lub innych zabezpieczeń ścieżki.

8. Szlaki lądowe z wyjątkiem prowadzonych przez tereny niebezpieczne powinny być dostępne w każdej porze roku.

9. Szlaki narciarskie, rowerowe i konne nie mogą być prowadzone w terenach lub po ścieżkach stwarzających zagrożenia dla turystów. Górskie szlaki narciarskie w terenach odkrytych lub niebezpiecznych mogą być prowadzone wariantami w tym samym kolorze i powinny być wyznakowane tyczkami. Drogi i ścieżki po których dopuszcza się ruch rowerowy muszą mieć minimum 1,5 m szerokości.

10. Ścieżki spacerowe w pobliżu większych miejscowości turystycznych i uzdrowiskowych powinny mieć formę zamkniętych pętli o długości nie przekraczającej 5 km.

11. Ścieżki dydaktyczne (naukowe) wykonywane są na zlecenie administracji obszarów chronionych (rezerwat, park krajobrazowy, park narodowy) lub wyznaczone w rejonie szczególnie atrakcyjnym pod względem poznawczym. Ich przebieg, treść krajoznawcza i naukowa ustalane są i finansowane przez zleceniodawcę.

VII. Oznakowanie szlaków

1. Wyróżnia się dwie grupy symboli stosowanych do oznakowania szlaków:

- § znaki określające przebieg szlaku;
- § znaki informacyjne i ostrzegawcze.

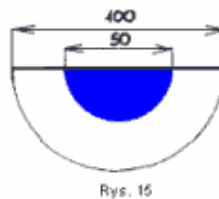
2. Szlaki są wykonywane w kolorach:

- § piesze, dojściowe, spacerowe, rowerowe i ścieżki dydaktyczne: czerwony, niebieski, zielony, żółty i czarny;
- § narciarskie: **czerwony, niebieski, zielony i czarny.**

C. SZLAKI DOJŚCIOWE

7. Znaki szlaków dojściowych są malowane w kolorze szlaku na białym tle i przedstawiają:

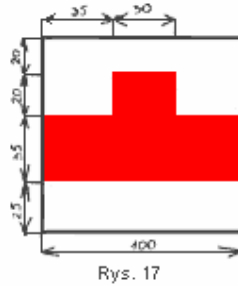
a) dojście do źródła (ujęcia wody) - dwa nałożone na siebie półkole o średnicach 100 mm i 50 mm - rys. 15:

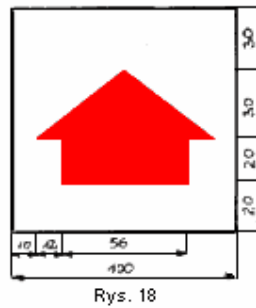
b) dojście na szczyt (punkt widokowy) - dwa nałożone na siebie trójkąty równoboczne o bokach 100 i 80 mm - rys. 16;

c) dojście do obiektu krajoznawczego - na kwadracie o boku 100 mm pasek o wymiarach 100 x 35 mm z występnym o wymiarach 20 x 30 mm - rys, 17;

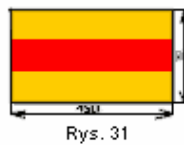
d) dojście do obiektu noclegowego - na kwadracie o boku 100 mm rysunek domku - rys. 18.

E. SZLAKI NARCIARSKIE

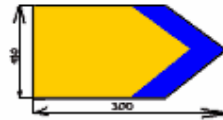
9. Znaki określające przebieg szlaku:

a) znak podstawowy, prostokątny o wymiarach 90 x 150 mm, składający się z trzech poziomych pasków, przy czym paski zewnętrzne są koloru pomarańczowego, a pasek środkowy w kolorze szlaku - rys. 31;

b) tyczka kierunkowa, ustawiana w terenach otwartych z namalowanym w górnej części znakiem szlaku;

c) kierunkowskaz o wymiarach 150 x 300 mm w tym strzałka kierunkowa 110 mm, tło pomarańczowe, grot w kolorze szlaku - rys. 32.

Rys. 32

10. Znaki informacyjne szlaku:

a) drogowskaz szlaku o wymiarach 150 x 450 mm (w tym strzałka kierunkowa 110 mm), z oznaczonym kolorem szlaku na strzałce (grocie) drogowskazu, po przeciwnym końcu na pomarańczowym tle napis "PTTK" i nazwa oddziału znakującego - krój i wielkość liter określa załącznik nr 1 do instrukcji. W pierwszym wierszu umieszczamy miejscowość (miejsce) pośrednią, a w drugim miejscowość (miejsce) docelową wraz z odległościami do tych miejscowości, a także z podaniem na odwrocie numeru ewidencyjnego drogowskazu z kartoteki szlaków - rys. 33;

Rys. 33

b) znaki ostrzegawcze, trójkątne o żółtym tle oznaczające:

- liczne skręty - rys. 34;
- zakręt w prawo (lewo) - rys. 35;
- zwężenie szlaku - rys. 36;
- nierówności terenu - rys. 37;
- rozwidlenie szlaku - rys. 38;
- skrzyżowanie - rys. 39;
- odcinek szlaku jednokierunkowego (nartostrady) o ruchu dwukierunkowym - rys. 40;
- niebezpieczny odcinek szlaku - rys. 41;
- trudniejszy odcinek szlaku, wymagający zmniejszenia szybkości jazdy - rys. 42;
- przeszkoda na szlaku i obowiązek zatrzymania się - rys. 43.

Rys. 34

Rys. 35

Rys. 36

Rys. 37

Rys. 38

Rys. 39

Rys. 40

Rys. 41

Rys. 42

Rys. 43

11. Kolor szlaku narciarskiego (nartostrady) oznacza zarazem jego trudność:

- a) czarny - bardzo trudny;
- b) czerwony - trudny;
- c) zielony - łatwy;
- d) niebieski - bardzo łatwy;

VIII. Zasady umieszczania znaków

1. Znak szlaku ma za zadanie wskazać turyście właściwy kierunek wędrowki, potwierdzić słuszność wyboru drogi, upewnić o prawidłowej trasie wędrowki.

2. Szlak musi być tak wyznakowany, aby umożliwiał wędrowanie w obu kierunkach.

3. Znak nie powinien być umieszczany równoległe do osi ścieżki, drogi.

4. Znaki powinny być umieszczane w widocznym miejscu, najlepiej na wysokości oczu wędrującego (1,7-2,0 m od ziemi) na kontrastowym tle.

5. Znak początku (końca) jest pierwszym i ostatnim znakiem szlaku poza szlakami dojściowymi, spacerowymi i ścieżkami dydaktycznymi, Umieszcza się go bezpośrednio przed pierwszym i za ostatnim znakiem podstawowym - rys 1 i 2.

6. Na odcinkach szlaku bez skrzyżowań i rozwidleń znaki można umieszczać w odległości nie większej jak 200 m jeden od drugiego.

7. Przejście szlaku przez skrzyżowania i rozwidlenia dróg powinno być tak oznakowane, aby znaki były widoczne dla obu kierunków wędrowania.

8. Znak skrętu jest umieszczany przed miejscem zmiany kierunku szlaku.

9. Strzałka jest umieszczana za miejscem zmiany kierunku szlaku.

10. Znak skrętu i strzałki mogą być stosowane zamiennie w zależności od sytuacji i możliwości ich umieszczenia w terenie.

11. Na wspólnym odcinku przebiegu dwóch i więcej szlaków znaki należy zblokować tak,

aby paski koloru szlaku były oddzielone pojedynczymi paskami białymi - rys 7, 8, 9, 10, 11 i

12. W znaku zblokowanym kolory umieszcza się od góry w następującej kolejności:

czerwony, niebieski, zielony, żółty, czarny.

12. Na wspólnym przebiegu szlaku pieszego i ścieżki spacerowej znak zblokowany składa się ze znaku ścieżki spacerowej i pod nim znaku szlaku - rys. 8.

Rys. 8

13. Na wspólnym przebiegu kilku szlaków przy skrócie jednego szlaku stosuje się wyłącznie znak zblokowany przedstawiony jak na rys. 11 i 12.

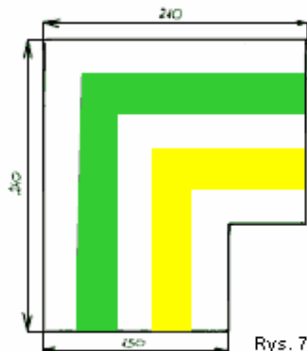

Rys. 11

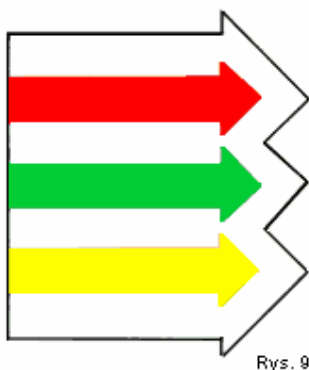
Rys. 12

14. Przy zblokowaniu dwu znaków skrótu, znak zewnętrzny posiada wymiary 180 x 150 mm - rys. 7.

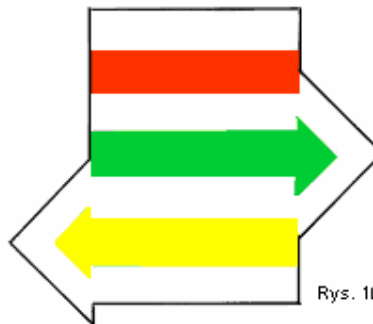

Rys. 7

15. Przy skrócie kilku szlaków stosuje się wyłącznie strzałki - rys, 9 i 10.

Rys. 9

Rys. 10

16. W przypadku umieszczania znaku na jasnym tle, cały znak należy obwieść szarym paskiem o szerokości od 10 do 30 mm.

17. Na cienkich drzewach, tyczkach znak wykonuje się w postaci obrączki.

18. Przy szlaku biegnącym przez tereny otwarte, gdzie obiekty, na których można umieścić znak są oddalone do 50 m dopuszcza się umieszczanie znaków na tych obiektach.

19. Znak sygnalizujący skręt szlaku-trasy rowerowej umieszcza się po prawej stronie drogi w odległości 30 - 100 m przed miejscem skrętu szlaku.

20. Znaki drogowe służące do oznakowania szlaków-tras rowerowych biegnących drogami publicznymi umieszcza się po prawej stronie drogi na typowych do tego celu konstrukcjach metalowych zgodnie z zasadami zawartymi w przepisach o znakach i sygnałach na drogach stanowiących załącznik do "Prawo o ruchu drogowym", Za zgodą zarządcy drogi znaki szlaków-tras można montować na istniejących konstrukcjach pod istniejącymi konwencjonalnymi znakami drogowymi zgodnie z pismem Generalnej Dyrekcji Dróg Publicznych - znak GDDP-1.4b-409/75/96 z dnia 2.12.1996.

21. Tablice z siecią szlaków i drogowskazy powinny być ustawiane na początku (końcu) szlaku, węzłach szlaków, przy obiektach PTTK - w miejscach uzasadnionych dużym ruchem turystycznym.

IX. Technika znakowania

1. Znaki i urządzenia informacyjne składające się na oznakowanie szlaku muszą mieć estetyczny wygląd i być zgodne z niniejszą instrukcją.
2. Zaleca się wykonanie znaków poprzez: malowanie za pomocą szablonów, naklejanie gotowych elementów lub wykonanie w innej technologii.
3. Znak należy malować lub naklejać na odpowiednio przygotowanym podłożu.
4. Likwidowane znaki lub ich części należy: zamalować szarą farbą, lub usunąć ośnikiem.
5. Do wyrównania powierzchni pod znak służy: ośnik, siekierka, nóż, a do czyszczenia podłoża z porostów i pyłu druciana szczotka.
6. Unikać należy umieszczania znaków na uszkodzonych lub martwych (suchych) drzewach.
7. Nie wolno malować znaków na słupach wysokiego napięcia.
8. Umieszczając znaki wśród drzew i krzewów należy pamiętać, że gałęzie obciążone liśćmi i okiścią śnieżną mogą zasłonić znak. W razie potrzeby należy przyciąć gałęzie.
9. Znaki również mogą być zasłonięte przez chwasty, krzaki i samosiejki, które powinny być wycięte w czasie malowania szlaku.
10. Dostosowanie szlaku pieszego dla narciarzy polega na:
wyrównaniu nawierzchni szlaku poprzez usunięcie kamieni, pni, korzeni;
wykonaniu urządzeń odwadniających;
obcięciu gałęzi, które pod ciężarem śniegu mogą zasłonić szlak;
wytyczeniu tzw. wariantów narciarskich szlaku pieszego, omijając zbyt wąskie i strome odcinki szlaku pieszego. Wykonanie wariantu narciarskiego wymaga często wylesień i robót ziemnych, które należy uzgodnić z odpowiednimi instytucjami i właścicielami terenów.
11. W celu zwiększenia bezpieczeństwa turystów narciarzy stosuje się następujące szerokości tras zależnie od spadku stoku:
 - przy spadku do 10° - około 6 m,
 - przy spadku do 15° - około 10 m,
 - przy spadku do 25° - powyżej 12 m.Spadek nartostrady nie powinien przekraczać 25°. Przy spadku ponad 15°, szerokość nartostrady na łukach powinna być poszerzona o 6 - 10 m.

X. Konserwacja i odnowienia szlaków

1. Utrzymanie szlaków dzielimy na konserwację bieżącą i odnowienia, przy czym; konserwacja bieżąca obejmuje usunięcie powstałych na szlaku szkód i powinna być przeprowadzona co roku przed sezonem, a w przypadku wystąpienia dużych zniszczeń doraźnie;
odnowienie szlaku obejmuje odtworzenie wszystkich znaków, weryfikację ich prawidłowego położenia, ewentualnie wykonanie zmian w przebiegu szlaku (przełożenie) zatwierdzonych

uprzednio przez odpowiednią komisję ZG PTTK, a także ewentualną wymianę urządzeń informacyjnych.

2. Planowane odnowienie szlaku odbywa się co trzy lata, a w przypadku dobrego stanu rządziej.
3. Odnowienie szlaku powinno być prowadzone w kierunku przeciwnym niż poprzednie odnowienie.
4. Na wspólnym odcinku przebiegu kilku szlaków należy odnowić znaki wszystkich szlaków.
5. Przy odnowieniu szlaku należy sprawdzić, czy zostały skasowane stare znaki np. na przełożonym odcinku szlaku.
6. Konserwacja szlaków narciarskich wymaga dodatkowo:
 - § przed sezonem: uzupełnienie znakowania, podcięcie gałęzi ograniczających widoczność, oczyszczenie nawierzchni szlaku oraz urządzeń odwadniających, ustawienie tyczek, drogowskazów i znaków informacyjnych i ostrzegawczych.
 - § po sezonie: zdjęcie tyczek i zmagazynowanie ich do następnego sezonu, wynotowanie wszelkich usterek celem usunięcia ich przed następnym sezonem.

XI. Odbiór, rozliczanie, dokumentacja szlaków

1. Wysokość stawek na prace znakarskie ustala zarządzeniem Sekretarz Generalny ZG PTTK.
2. Prace związane z budową ścieżek i przygotowaniem terenu pod szlaki narciarskie wykonuje się na podstawie zatwierdzonego kosztorysu.
3. Zespół znakarski w zależności od warunków atmosferycznych i terenowych powinien wyznakować lub odnowić w ciągu dnia nie mniej niż 5 km szlaku.
4. Odbioru prac znakarskich dokonuje komisja w skład której wchodzi:
 - § przedstawiciel właściwej jednostki zlecającej prace znakarskie,
 - § członek zespołu znakarskiego wykonującego prace.

Członkowie komisji odbierającej prace znakarskie muszą mieć uprawnienia znakarza. Komisje odbioru prac znakarskich powołują właściwe komisje ZG PTTK.

5. Przy odbiorze komisja przechodzi szlak w odwrotnym kierunku niż był odnawiany.
6. W razie stwierdzenia usterek wykonujący prace zespół znakarski musi bezzwłocznie je usunąć.
7. Na podstawie przedłożonych rachunków z wykonanych prac wraz z protokołami odbioru oddział (jednostka) PTTK sporządza sprawozdanie merytoryczne i finansowe podpisane przez: prezesa (urzędującego członka zarządu), skarbnika (głównego księgowego) i kierownika grupy znakarzy (podkomisji ds. szlaków) i przesyła do właściwej komisji ZG PTTK.

8. Komisje ZG PTTK wg przyjętych przez siebie zasad dokonują kontroli prac znakarskich na wyrywkowo wybranych szlakach, co jest podstawą ich rozliczenia i przekazania dotacji.

9. Ustala się następujący harmonogram planowania, wykonywania i rozliczania prac znakarskich:

§ plany na przyszły rok należy składać do 15 października br.;

§ wykonanie zasadniczych prac znakarskich pieszych, rowerowych, konnych i wodnych należy zakończyć do dnia: 31 lipca każdego roku;

§ wykonanie zasadniczych prac na szlakach narciarskich należy zakończyć do dnia: 30 listopada każdego roku;

§ rozliczenie z wykonanych prac należy przedłożyć do 30 dni po ich zakończeniu.

10. Ewidencja szlaków prowadzona jest:

§ pieszych górskich przez: grupy znakarskie; KTG ZG PTTK oraz Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej;

§ pieszych nizinnych przez: grupy znakarskie (podkomisje ds. szlaków) w oddziałach; KTP ZG PTTK;

§ narciarskich przez: grupy znakarskie w oddziałach; KTN ZG PTTK oraz Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej;

§ rowerowych przez: Regionalne Rady Turystyki Kolarskiej; KTKolarskiej ZG PTTK;

§ konnych przez: grupy znakarskie; KTJ ZG PTTK;

§ wodnych przez: grupy znakarskie; KTKajakowej ZG PTTK.

11. Na szczegółową dokumentację szlaków składają się:

§ wykaz szlaków na terenie działania jednostki znakującej;

§ mapa (mapy) w skali 1:50 000 z naniesionym przebiegiem szlaków;

§ opis przebiegu szlaku z uwzględnieniem rodzaju nawierzchni dróg i danych do ewidencji komputerowej;

§ kartoteka szlaku z adnotacjami o terminach odnowień i wykazem drogowskazów i tablic;

§ plany prac znakarskich;

§ rozliczenia prac znakarskich.

12. Wszelkie zatwierdzone zmiany przebiegu szlaków powinny być bezzwłocznie naniesione w dokumentacji szlaków w poszczególnych jednostkach PTTK.

XII. Ustalenia końcowe

1. Interpretacji poszczególnych zapisów oraz zalecenia szczegółowe pozostają w gestii właściwych komisji ZG PTTK.

2. Traci moc instrukcja wraz z aneksem zatwierdzona uchwałą nr 41/95 Prezydium ZG PTTK z dnia 21,04.1995 r.

3. Niniejsza instrukcja obowiązuje od dnia 1 stycznia 1999 roku.

Zarząd Główny PTTK